

Onorată asistentă,

Asistentul medical este profesionistul care își asumă responsabilitatea pentru îngrijirea continuă a bolnavilor, răniților, persoanele cu handicap, precum și a celor aflate în apropierea morții. El este, de asemenea, responsabil pentru educarea persoanelor, familiilor și comunităților astfel încât să-și păstreze sănătatea. Asistentele medicale sunt implicate activ și în activitatea de cercetare în domeniul sănătății, în management, în definirea de politici în domeniul sănătății și în sprijinirea drepturilor pacienților.

În multe comunități din lume asistentele medicale cu pregătire post-liceală își asumă responsabilitatea desfășurării unor activități independente de furnizare de servicii de asistență medicală primară și de specialitate pentru persoane fizice, familii și comunități.

În lume, asistentul medical reprezintă una dintre profesiile cele mai diverse și mai respectate din domeniul sănătății. Există mai mult de 2.9 milioane de asistente medicale înregistrate doar în Statele Unite și alte câteva milioane la nivelul globului.

Cererea de asistență medicală rămâne ridicată, iar previziunile sugerează că o astfel de cerere va crește substanțial. Progresele tehnologice în domeniul îngrijirii sănătății, așteptările crescute ale persoanelor care solicită îngrijire, schimbările demografice, cum ar fi populații din ce în ce mai îmbătrânite din multe țări ale lumii și reorganizarea sistemelor de sănătate necesită un număr tot mai mare de profesioniști cu studii superioare.

Deși originile asistenței medicale sunt anterioare mijlocului secolului al 19-lea, istoria asistenței medicale profesionale începe cu Florence Nightingale. Fiica bine educată a unei familii bogate de britanici, Florence Nightingale a sfidat convențiile sociale și a decis să devină asistentă medicală.

Îngrijirea unor străini, fie în spitale, fie în casele lor, nu era văzută ca o carieră respectabilă pentru o doamnă bine crescută, care, în cazul în care dorea să ofere asistență medicală, era de așteptat să facă acest lucru numai pentru bolnavii din familie sau prietenii intimi. Departele de a vedea astfel lucrurile, Nightingale a crezut că femeile bine educate pot folosi principiile științifice și educația despre stilul de viață sănătos pentru a îmbunătăți în mod dramatic îngrijirea pacienților bolnavi.

În 1854 Florence Nightingale a avut ocazia de a-și testa convingerile în timpul Războiului Crimeii. Povestiri din ziar despre soldații ruși bolnavi și răniți care erau mai bine îngrijiți de unele ordine religioase decât soldați britanici au inflamat opinia publică. Ca răspuns, guvernul britanic i-a cerut lui Florence Nightingale să ia un mic grup de asistente medicale și să meargă la spitalul militar din Scutari (Üsküdar din zilele noastre). Într-un interval scurt de la sosirea lor, Nightingale și asistentele ei medicale au reorganizat spitalul în conformitate cu știința secolului 19: pereții au fost curățați, ferestrele au fost deschise pentru ventilație, alimente hrănitoare au fost preparate și servite, medicamentele și tratamentele au fost administrate eficient. În câteva săptămâni, rata mortalității a scăzut, iar soldații nu s-au mai îmbolnăvit de boli infecțioase cauzate de condițiile sanitare precare.

Realizările lui Florence Nightingale au eclipsat toate modalitățile de a acorda asistență bolnavilor până la acel moment. Timp de secole, asistența medicală acordată bolnavilor s-a realizat la domiciliu și a fost responsabilitatea familiilor, prietenilor, și a membrilor comunității. Ca urmare a urbanizării și a răspândirii industrializării, cei fără familie au ajuns să fie îngrijiți în spitale.

Iar asistentele sunt cele care, în fapt, au transformat spitalele. În plus de calificare, grijă și compasiune, ele au stabilit un mediu ordonat, de rutină, care ajută la o mai bună îngrijire, au administrat tratamente și regimuri de medicație ce în ce mai complicate, au susținut protocoalele aseptice și ținut infecțiile sub control, ceea ce a permis intervenții chirurgicale din ce în ce mai complexe.

În a doua jumătate a secolului 20, asistentele medicale au contribuit la reorganizarea inovatoare a modelelor de îngrijire, pentru a folosi cât mai eficient tehnologia modernă.

Profesia de asistent medical a fost promovată și prin accentul din ce în ce mai mare pus pe munca la nivel național și internațional. Iar Organizația Mondială a Sănătății (OMS) recunoaște asistenta medicală drept coloana vertebrală a majorității sistemelor de asistență medicală din întreaga lume.

Ca cel mai numeros grup de profesioniști din domeniul medical, care sunt cel mai aproape de populație și, de multe ori, singurii la care aceasta are acces, asistenții medicali au o mare responsabilitate în îmbunătățirea sănătății populației, precum și în atingerea obiectivelor globale de dezvoltare. Este esențial ca asistenții medicali și liderii mondiali să privească forța globală de munca din domeniul medical ca pe o prioritate cheie pentru obținerea unei stări de sănătate mai bună pentru toți.

Climatul economic actual a avut multe consecințe asupra nivelului cheltuielilor publice și private, iar serviciile medicale, din cauza folosirii extensive de resurse, nu au fost scutite de examinări scrupuloase. Asemenea examinări sunt adesea determinate de abordarea conform căreia cheltuielile cu serviciile medicale reprezintă un cost, nu o investiție. Aceasta abordare a adus în multe sisteme medicale din lume un limbaj care provine din sectorul industrial. Acest limbaj folosește termeni precum rentabilitatea investiției, eficiența și eficacitatea și favorizează metodologii de optimizare precum reproiectarea și remodelarea proceselor. Într-adevăr, în timp ce aceste idei ar putea aduce beneficii dacă ar fi implementate într-un mod corect, ele pot fi însă percepute din punct de vedere filozofic ca fiind foarte diferite față de setul de valori ale asistenților medicali.

Acest set de valori este modelat de angajamentul față de serviciul public, echitatea accesului la serviciile medicale și un ethos al îngrijirii și/sau grijii. Este din ce în ce mai evident că această abordare managerială care este asociată cu austeritatea fiscală împinge asistenții medicali într-o situație dificilă pe măsură ce guvernele și angajatorii încearcă să tina costurile din sistemul medical la un nivel scăzut. Ca cea mai mare și, astfel, cea mai costisitoare, componentă a structurii totale de cost, asistenții medicali au trecut prin situații dure, de tăiere a pozițiilor din sistem și chiar de reducere a salariilor lor. Consecințele în planul încrederii pacienților, moralului asistentelor, calității și siguranței actului medical, și, în cele din urmă, asupra recrutărilor și păstrării viitoare a personalului sunt semnificative.

De asemenea, această abordare managerială a condus la luarea unor decizii pe termen scurt cu serioase consecințe pe termen lung.

Este evident că, la nivel global, asistenții medicali trebuie acum să se "justifice" atât financiar, cât și profesional. Valoarea socio-economică a asistentei medicale și a moșitului a fost recent subiectul unei analize sistematice. Concluziile au fost trase pe baza a 32 de evaluări efectuate în țări OECD și s-au axat pe 3 zone de importanță strategică: îngrijirile din domeniul sănătății mintale, condițiile și perspectivele pe termen lung și substituirea rolurilor. În ciuda dificultăților metodologice, analiza a găsit povești de succes ale beneficiilor îngrijirilor medicale și moșitului acordate prin vizite la domiciliu, atât îngrijiri specializate cât și îngrijiri generale, inclusiv prevenirea și tratamentul bolilor. Într-adevăr, au fost găsite dovezi clare ale beneficiilor îngrijirilor medicale și moșitului asupra unei cazuistici întregi.

Trăim într-o lume a schimbărilor constante și este dificil să răspundem adecvat acestor schimbări dacă luăm în calcul doar perspectiva locală. În timp ce contextul local este într-adevăr esențial pentru înțelegerea nevoilor populației și furnizarea unor servicii adaptate acestora, lumea de azi este interconectată global într-o măsură din ce în ce mai mare. Aceasta interconectare poate fi văzută și în circulația oamenilor, a tehnologiilor, a fluxurilor financiare, a cunoștințelor și informației. Acest lucru înseamnă că suntem din ce în ce mai interdependenți din punct de vedere al resurselor cheie, iar sănătatea nu face excepție în aceasta privință. Piața forței de muncă a profesioniștilor din domeniul

medical nu este numai națională, ci și globală. Educația poate fi furnizată la distanță sau printr-o franciză și poate sau nu să fie aliniată nevoilor de educație și sănătate ale practicianului și ale cetățenilor pe care-i servește. Regulile se schimbă peste tot și multe dintre premisele pe care le-am avut în trecut pur și simplu nu se mai aplică acestei lumi noi.

Al 3-lea Forum Global al Resurselor Umane pentru Sănătate, desfășurat în Recife în 2013, a analizat progresul la nivel mondial în sfera resurselor umane din sănătate și a declarat: „provocările continuă: investițiile în resursele umane din sănătate rămân la un nivel scăzut; există dezechilibre fundamentale dintre oferta și cererea pentru aceste resurse umane; planificarea forței de muncă din sănătate este adesea slăbită de intervenții neordonate pe probleme punctuale și de concentrarea pe boli individuale și nu pe prevenirea lor; iar adoptarea și implementarea unor politici eficiente rămâne inegală. Ca urmare, deficitul sever, deficiențele în distribuția și performanțele forței de muncă, dezechilibrele de gen și mediile de lucru precare rămân probleme care stârnesc profunda îngrijorare.”

Închei prin a vă reaminti faptul că medicii și asistentele medicale reprezintă cele două grupuri majore ale infrastructurii umane din sistemul sanitar. Relația dintre acestea are o influență semnificativă asupra mediului în care se realizează actul medical, iar de calitatea acestui mediu depinde siguranța și nivelul de îngrijire al pacienților.

Vă mulțumesc,

Dr. Gheorghe Borcean
Președintele Colegiului Medicilor din România